

معرفی رمان «جنگ و صلح»
خدا که می نوشت

فصل اول
از رمان جنگ و صلح

به امید خدا و به شرط حیات، قصد داریم در سه هفته پیاپی و در همین ستون «شنبه ها با کتاب»، سه رمان اصلی تولستوی را، به همان ترتیبی که نوشته و منتشر شده اند، معرفی کنیم. این سه رمان که نوشتنشان، به ترتیب، حدود شش، چهار و چهار سال (درمجموع، چهارده سال از عمر هشتادودوساله تولستوی) زمان برده است، عبارت اند از «جنگ و صلح»، «آنا کارنینا» و «رستاخیز». شیوه کارمان نیز بدین صورت است که در هر رمان تنها به ارائه هفت نکته تلگرافی و کوتاه می پردازیم درباره رمان، خلاصه داستان، متن و حواشی آن و بالاخره ظرایف ترجمه آن ها که به ترتیب کار سه مترجم صاحب نام، سروش حبیبی، مشفق همدانی و اسکندر ذبیحیان، است. بگذریم و برویم به سراغ اولین رمان.

۱- این رمان که در آغاز به صورت پاورقی و با نام «۱۸۰۵» در یک مجله ادبی چاپ می شد-وقایع تاریخی سیاسی اجتماعی روسیه را در بازه زمانی ژوئیه ۱۸۰۵ تا دسامبر ۱۸۲۰ (که شامل رخدادهای مهمی چون جنگ با ناپلئون و آتش سوزی مسکو نیز می شود) روایت می کند، البته درکنار اتفاقات ریزودرشتی که در چند خانواده عمدتاً اشرافی و نظامی روس در آن بازه زمانی رخ می دهد، اتفاقاتی مانند عشق های رمانتیک ناکام و کامیاب، ازدواج، تولد فرزند، مرگ همسر، مرگ والدین، مجروح و گاه کشته شدن در میدان جنگ، خیانت، دوئل به خاطر شرافت، تحولات روحی مثبت و منفی، مستحکم شدن پیوندهای دینی افراد و از آن سوازدست دادن ایمان و ده ها رخداد دیگر.

۲- صحنه گردان اتفاقاتی که در بند قبل به آن ها اشاره کردیم،

طیف رنگارنگ و انبوهی است از انواع شخصیت های واقعی و خیالی، جالب است بدانیم تعداد شخصیت هایی که در رمان

کاری انجام می دهند و حرفی می زنند(به قول دوستان هنرهای

نمایش، هم اکت دارند و هم دیالوگ) حدود ۱۷۰ نفر است که می توان آن ها را در سه دسته گنجانند: ۱- شخصیت های واقعی

تاریخی مانند ناپلئون یا تزار الکساندر اول، ۲- شخصیت های

خیالی مانند «ناتاشا»، و ۳- شخصیت های ترکیبی مانند «دولوخف» که مترجم محترم، در پاورقی ص ۶۲، راجع به او

آورده است: «منشأ شخصیت دولوخف در این داستان، نیمی

ژنرال دولوخف است که در سال ۱۸۱۲ عملیاتی پارتیزانی را علیه

قوای بناپارت هدایت کرد و نیمی پسرش که «روفین» نام

داشت.»

۳- همان طور که در معرفی کتاب «زندگی تولستوی» رومن رولان

گفتیم، تولستوی روح نافرمانی داشت و مواضعش دائم

تغییر می کرد، نه تغییری برای کسب منفعت و به قول معروف-

رنگ عوض کردن برای رسیدن به سود مادی یا جایگاه

اجتماعی (که با توجه به میراث خانوادگی از هر دواین ها بی نیاز

بود)، بلکه تغییری مبتنی بر تحقیق و حقیقت جویی و برخاسته

از اصل صداقت با خویشان، کتاب «اعتراف» تولستوی با ترجمه

دکتر آبتین گلکار (نشر «گمان»)، به زیبایی و روشنی هرچه تمام تر،

گویای صداقت محض تولستوی و مراحل گوناگون سفر درونی

اوست. شخصیت «پیر یوزف» در «جنگ و صلح» نیز تاحدودی

همین ویژگی را داراست.

۴- سرآغاز فصل مربوط به تولستوی، در کتاب «نابلیست ها(هشت چهره)» (نشر نو)، به زیبایی و با ایجاز تمام،

هنر تولستوی در «جنگ و صلح» را نمایان می سازد. این سرآغاز

را، با ترجمه اکرم رضایی بایندر، عیناً نقل می کنم: «درمورد

«جنگ و صلح» و «آنا کارنینا»، دو رمان بزرگ تولستوی، گفته

شده که گویی [نعوذ بالله] خود خدا قلم به دست گرفته و آن ها

را نگاشته است. پروست هم به همین نکته اشاره می کند و

می گوید که در این رمان ها گویی خداوند در کمال آرامش به

قضایوت بشر نشسته است.»

۵- همسر تولستوی، که چهارده سال از او کم سن تر بود، نقشی

انکارناپذیر در خلق رمان داشت. شاید اگر او نبود،

«جنگ و صلح» هم در کار نبود. او محیطی آرام برای فوران

خلاقیت ادبی همسرش فراهم می آورد (شبهه کاری که آیدا برای

شاملو می کرد)، به همسرش ایده می داد، چرک نویس ها را

پاک نویس می کرد، و حتی - دانسته و ندانسته - سازنده

بخش هایی از پازل شخصیت «ناتاشا» بود.

۶- این رمان را یکی از رمان های حجیم تاریخ می دانند. برای

راستی آزمایی این ادعا می توانیم از معیار معروف «تعداد کلمات»

استفاده کنیم. سایت AnyCount که یکی از کارگردهایش، شمارش

برخط (online) تعداد واژگان هر متن تایپ شده است، جدولی

ارائه کرده است از تعداد کلمات ۱۰۰ اثر ادبی مهم و معروف تاریخ.

براساس این جدول، «جنگ و صلح» با ۵۶۷ هزار و ۲۴۶ کلمه (که

احتمالاً تعداد واژگان ترجمه انگلیسی آن باشد) پس از «بینوایان»

ویکتور هوگو با ۵۶۸ هزار و ۷۵۱ کلمه، در جایگاه دوم است. البته جای

دو رمان «در جست وجوی زمان از دست رفته» پروست و «کلیدر»

محمود دولت آبادی، که هر کدام نزدیک به یک میلیون کلمه دارند.

در این جدول خالی است. ناگفته نگذارم که «آنا کارنینا» با

۳۵۳ هزار و ۲۵۰ کلمه در جایگاه هشتم این جدول است. بلافاصله

پس از «برادران کارامازوف» داستایوسکی با ۲۵۴ هزار و ۹۰۶ کلمه.

۷- ترجمه سروش حبیبی از «جنگ و صلح» عالی است، به چند

دلیل: ۱- واژهگزینی دقیق، زیبا، متفاوت، و در یک کلام، هنرمندانه.

۲- انشای محکم و استوار که خود را به خوبی در جملات طولانی

و چندسطری نشان می دهد، ۳- استفاده هوشمندانه، به دور از

افراط و تفریط، و مبتدلا نه از گنجینه غنی ادبیات کهن فارسی، مانند

«سخنانش گردگان برگیند نیست» (ص ۴۹۳) که یادآور این بیت

سعدی در گلستان است، «اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش

بد است/ تربیت نااهل را چون گردکان

برگیند است»، ۴- آوردن

پاورقی های را هکشا و

اجازه دهید این نوشتار را با

بیتی از حافظ تمام کنم که

شامل دوازده «جنگ و صلح»

است: «یک حرف صوفیانه

بگویم اجازت است ۹/ ای

نور دیده، صلح به از جنگ و

داوری».

«جنگ و صلح»، نوشته تولستوی،

ترجمه سروش حبیبی، نشر نیلوفر،

۱۳۹۷/۱۱ چاپ سیزدهم،

مراسم رونمایی از تقریظ رهبر معظم انقلاب بر کتاب «ایستگاه خیابان روزولت» برگزار شد

اثری که خلأ رسانه‌ای و تبلیغاتی ما را پر می‌کند

گروه فرهنگ و ادبیات
آیین انتشار تقریظ
رهبر معظم انقلاب بر
کتاب «ایستگاه خیابان

روزولت» صبح چهارشنبه، ۹ آبان ۱۴۰۳، در
مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب
اسلامی برگزار شد.

جمعی از کارشناسان و پژوهشگران تاریخ
معاصر ایران و فعالان حادثه تسخیر لانه
جاسوسی آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ در این
آیین حضور داشتند.

پس از قرائت متن تقریظ معظم له، نویسنده کتاب «ایستگاه خیابان روزولت» نکاتی درباره چرایی نگارش کتاب و مسیر طی شده در طول سال های اخیر برای تألیف این اثر بیان کرد.

او گفت: «ما سعی کردیم از ۴۵ کتاب انگلیسی و فارسی برای نگارش این کتاب استفاده کنیم و در یک بازه زمانی دوسال و نیمه توانستیم کتاب را به پایان برسانیم.»

محبوبی افزود: «یکی از سختی های ما در طول این دو سال، تشخیص حقیقت در روایت ها بود، زیرا در گزارش های خارجی صداقت وجود ندارد و آن ها سعی کرده اند به نفع خود بنویسند. وقتی گزارش های آن ها از اتفاقات لانه جاسوسی را بخوانید، متوجه می شوید یک قرائت کاملاً مهندسی شده ارائه می کنند، به همین خاطر، ما باید تله هایی که در این کتاب ها وجود داشت را پیدا می کردیم.»

این نویسنده بیان کرد: «برای تهیه اسناد و منابع این کتاب، مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی بسیار به ما کمک کرد. تلاش ما هم بر این است که بتوانیم مواد خام این محتواها را، با توجه به تکنولوژی های جدید، در اختیار نسل جدید قرار دهیم.»

سخنرانی رضا سیف الهی، عضو شورای مرکزی دانشجویان پیرو خط امام و از فعالان اصلی تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در تهران در روز ۱۳ آبان ۱۳۵۸، از بخش های دیگر مراسم بود.

در ادامه، محمدی، معاون دفتر مقام معظم رهبری، با بیان خاطراتی از تسخیر لانه جاسوسی به روایت شنیده نشده ای از پیام امام خمینی (ره) به دانشجویان انقلابی تسخیرکننده لانه جاسوسی آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ در تهران، اشاره کرد.

آیین انتشار تقریظ رهبر معظم انقلاب بر کتاب «ایستگاه خیابان روزولت» که از ساعت ۱۰ صبح چهارشنبه در مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی آغاز شده بود، با سخنان عباس سلیمی نمین، پژوهشگر تاریخ معاصر، به پایان رسید.

عمومی کمک کنیم.»

در ادامه برنامه، حسین محمدی، معاون دفتر مقام معظم رهبری، و رضا سیف الهی، از فعالان تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، لوح تقدیر و متن تقریظ رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت ا... خامنه ای، بر کتاب «ایستگاه خیابان روزولت» را به محمد محبوبی، نویسنده آن، اهدا کردند.

چرا این سوز؟

نویسنده در پاسخ به این سؤال گفته است: «در کتاب های تحلیلی که از اوایل دهه ۶۰ انتشارشان شروع شد، بیشتر از زاویه دید آمریکایی ها به موضوع [تسخیر] نگریسته شده است. [...] علاوه بر این، رهبر معظم انقلاب در سخنرانی های متعدد به این موضوع اشاره کرده اند و لحن عتاب آمیز ایشان نشان دهنده ضرورت درک این مسئله توسط مراکز اسنادی و پژوهشی

کشور است. [...] این دو عامل، در کنار هم، موجب شده که این موضوع به نظر من یک موضوع ضروری و قابل پژوهش باشد و نیاز به نگاشتی یک کتاب مستند و پژوهشی، که زاویه دید ایرانی، جامعه ایران و حتی دولت موقت و شورای انقلاب را به تصویر بکشد، احساس شود.»

چرا این اسم؟

رهبر معظم انقلاب در تقریظ خویش بر کتاب، به ویژه، نام آن را ستوده اند. اما ماجرای این نام چیست؟ محمد محبوبی در اثر خود در این باره نوشته است: «نام کتاب، "ایستگاه خیابان روزولت"، گویای آن است که

کتابی ترازاول در جنگ روایت ها

علیرضا مختارپور قهرودی (رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی) حضرت آیت ا... خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، که از موضع رهبری انقلاب اسلامی همواره از طرفی جهت و حرکت دشمن را رصد کرده و از طرف دیگر به اهمیت ثبت و ضبط و انتشار و ترویج هنرمندانه روایت های حقیقی از وقایع مختلف انقلاب اسلامی واقف اند، بارها و بارها و به مناسبت های مختلف نسبت به شناخت حرکت و فعالیت دشمن

لزوم پیششازی و پیش دستی در روایت ارائه هنرمندانه روایت های صحیح

لزوم هفت دستگاه های فرهنگی، مؤسسات

پژوهشی، عموم محققان

تأکید و نسبت به نتایج سوء بی توجهی به این مهم

هشدار داده اند.

[...]

یکی از مهم ترین وقایع در تاریخ انقلاب اسلامی تسخیر سفارت آمریکا در تهران توسط دانشجویان پیرو خط امام بود که از ۱۳ آبان ۱۳۵۸ تا ۳۰ دی ۱۳۵۹ به طول انجامید و تأثیرات قابل توجهی در عرصه بین المللی برجای گذاشت. این اقدام انقلابی که از سوی حضرت امام خمینی (ره) به «انقلاب دوم» موصوف شد دارای زمینه ها، ابعاد و آثار بسیار قابل تأمل و عبرت آموزی است که تبیین آن ها از جهت روشنگری برای نسل جوان و آینده کشور و نیز مردم آزادی خواه جهان دارای اهمیت فوق العاده است.

موضوعاتی از جمله،

● تاریخچه نفوذ و دخالت های آمریکا

● دهه سی شمسی تا پیروزی انقلاب

اسلامی

● حمایت های همه جانبه از نظام

● طاغوتی و ضد مردمی پهلوی

● در مقابله با مبارزات مردم

ایران

● سوء استفاده و غارت

● گسترده منابع اقتصادی

ایران

● ترویج فرهنگ

نمایندگی سیاسی آمریکا در تهران، که در امتداد خیابان شهید مفتاح (روزولت سابق) قرار داشت، بیش از آنکه یک سفارتخانه با مأموریت های دیپلماتیک باشد، ایستگاه سازمان سی آی ای با مأموریت های اطلاعاتی و عملیاتی بود. دیگر آنکه واقعه ۱۳ آبان ۱۳۵۸ یک مقطع حیاتی در سپهر سیاست ایران است و بازیگران و ناظران سیاسی لاجرم باید در این ایستگاه توقف کنند و موضع خود در برابر این رویداد را روشن سازند.»

منحط غربی برای تخدیر جوانان ایرانی

● تبدیل سفارتخانه به مرکز جاسوسی آمریکا در منطقه

● تلاش برای جلوگیری از پیروزی انقلاب اسلامی

● و پناه دادن به دیکتاتور مخلوع پس از فرار از کشور

● توطئه چینی برای شکست انقلاب اسلامی با حمایت از گروهک های ضدانقلاب پس از بهمن ۱۳۵۷

● محتوای اسناد و مدارک به دست آمده از جاسوس خانه آمریکا

● می تواند دستمایه تحقیقات مستند و معتبر متعددی

● برای نشان دادن چهره کریه آمریکادر نظر عموم مردم

● جهان گردد، با توجه به اینکه مؤسسات و نهاد های

فرهنگی استکباری در طول سال های گذشته از طریق

فیلم و کتاب و مستندهای متعدد سعی و افاری در

تحریف ماجرای تسخیر سفارت آمریکا به کار بسته اند.

● و از طرفی لزوم تبیین حقیقت این ماجرای حماسی،

● حداقل در رشته فعالیت ضروری است:

● اول: اطلاع رسانی و ترویج محتوای اسناد

● به دست آمده از سفارت آمریکا در تهران

● دوم: روایت مستند، دقیق، و مبتنی بر حقیقت از این

● ماجرا

● کتاب «ایستگاه خیابان روزولت»، که به کوشش

● محققانه جناب آقای محمد محبوبی در زمستان

● ۱۴۰۲ منتشر شده است، را می توان بهترین اثر متقن

● و معتبر و جامع تولید شده در این موضوع تاکنون

● دانست.

● ویژگی های خاص عبارت اند از:

● روایت ماجرا با جزئیات و ترتیب تاریخی

● تثر روان، جذاب و خواندنی

● تحلیل مبتنی بر وقایعت

● اتخاذ رویکرد افغانی به جای رویه

● تبلیغی

● افزودن پانوشته های توضیحی

● انضمام هشتاد صفحه حتمه تمبر ورسند

● همچنین، کتاب می تواند

● منبعی مفید برای تولیدات

● محصولات فرهنگی

● و رسانه ای برای

● جبران خلأ تبیین این

● واقعه مهم باشد.

● ان شاء...

